

Pregled razširjenosti praprotnic in semenk na Gorenjskem

Čtivo predstavlja: Valerija Babij

Jeseni leta 2023 je v samozaložbi izšla knjiga *Pregled razširjenosti praprotnic in semenk na Gorenjskem*. Avtor Brane Anderle že skoraj 50 let raziskuje slovensko floro, zadnjih 20 let pa je intenzivno sistematično popisoval praprotnice in semenke na Gorenjskem. Knjiga je rezultat več kot 1.200 dni terenskega dela na območju 27 gorenjskih občin, ki pokrivajo površino približno 13 % slovenskega ozemlja, v razponu od malo pod 300 m do 2.864 m n. v.

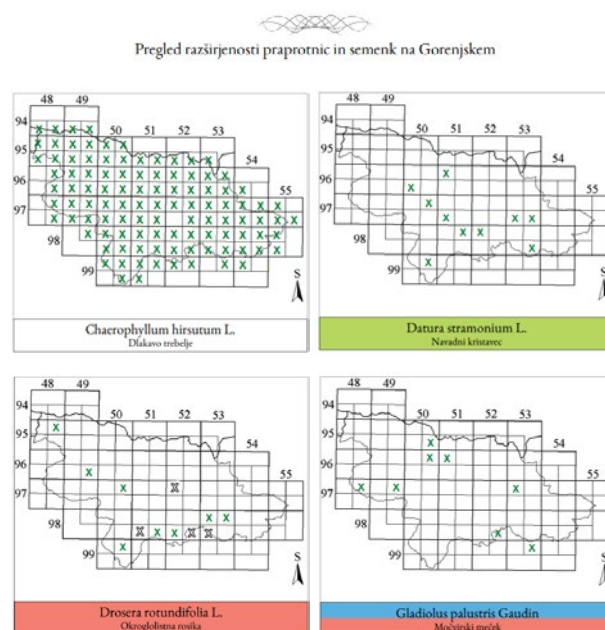
Glavnino knjige predstavljajo karte razširjenosti skoraj 2.000 rastlinskih taksonov v 109 gorenjskih kvadrantih srednjeevropskega florističnega kartiranja. Avtor je v podatkovno zbirko BIJH ZRC SAZU FloVegSi vnesel več kot 65.000 lastnih terenskih podatkov in upošteval še okoli 300 podatkov drugih botanikov. Glavna nomenklatura vira znanstvenih imen sta *Euro Med+PlantBase* in *World Plants Complete List*, za slovenska imena pa zadnja izdaja *Male flore Slovenije*. Karte razširjenosti, ki jih je pripravil Tomaž Seliškar, si v knjigi – atlasu – sledijo po abecednem vrstnem redu znanstvenih imen, ki so ob posebnem statusu obarvana rdeče (vrste z *Rdečega seznama*), modro (vrste s Priloge II *Direktive o habitatih*, t. i. »vrste Nature 2000«) ali zeleno (adventivne vrste). Kartam sledi preglednica na Gorenjskem potrjenih taksonov z oceno njihove pogostnosti pojavljanja, časom cvetenja, višinskim pasom uspevanja, pripadnostjo sistematskim družinam in celinami, na katerih uspevajo. Avtor ocenjuje, da je popisal vsaj 80 % vrst v posameznem kvadrantu. Čeprav navaja, da poznavanje vrst iz taksonomsko »kritičnih« skupin na Gorenjskem še ni zadostno, v atlasu obravnava 24 vrst iz rodu škrožolic (*Hieracium*), 11 vrst robid (*Rubus*), 9 vrst šipkov (*Rosa*) ... Zanimiv je dodatni seznam 188 vrst, ki so na Gorenjskem bodisi izumrle bodisi so brez novejših potrditev pojavljale ali pa so njihove navedbe vprašljive.

Pomemben del knjige predstavlja 11 samostojnih poglavij, ki jih je napisal Vid Leban, večino sam, enega z avtorjem knjige. V njih so temeljit zgodovinski pregled botaničnih raziskav na Gorenjskem, obsežen seznam botanične literature za to ozemlje, geografska, fitogeografska, podnebna, geološka in pedološka oznaka območja, opisana je metoda kartiranja, navedeni so endemiti in fenološke značilnosti rastlin, podana je ocena pestrosti flore in primerjava s sosednjimi območji. Leban je tudi avtor večine fotografij več kot 260 rastlinskih vrst.

Knjiga obravnava skoraj 60 % vrst slovenske flore in floristično izjemno pester del Slovenije, zato bomo po njej z veseljem posegali botaniki in drugi terenski naravoslovci. Obsega 604 strani, izdana je bila v nakladi 700 izvodov in jo lahko naročimo po ceni 75 € pri avtorju (brane.anderle@gmail.com). 🌿

Naslovnica publikacije.

Izsek iz glavnine knjige s prikazom kart razširjenosti skoraj 2.000 rastlinskih taksonov.